

Sel. 4. 41

THESES PHILOSO-

phicæ, & ex iis illatæ Con-
clusiones:

QVAS,

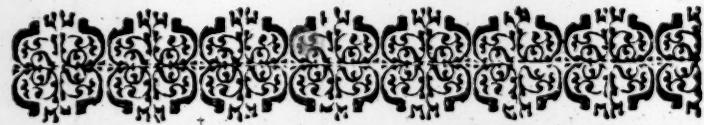
AVSPICE ET PROPITIO DEO,

Præside **GVL. CRAGIO**, propugnaturi sunt Adolescentes Ma-
gisterii candidati, è Scholis EDINBURGI Philosophicis
hac vice emittendi triginta tres, quorum no-
mina sequens indicabit pagina.

*Disputabuntur EDINBURGI die Luna 3. Kal. Augusti,
æ septima vñatutina is dñodecimam: & ab hora prima po-
meridiana usque ad vespereum: in Edi-
sacra Regij Collegij.*

Apud Henricum Chartefis. 1599

Nomina Adolescentum Magi-

sterij candidatorum Edinburgi ex Scholis Philosophi-
eis hac vice emittendorum.

Adamus Andersonus.
Alexander Ælelius.
Alexander Michael.
Andreas Hammiltonius.
Archibaldus Gibsonius.
Colinus Ramiseus.
Dauid Hopæus.
Dauid Rögerus.
Georgius Duglassius.
Georgius Duglassius.
Gilbertus Quhytaus.
Guilielmus Balfurius.
Guilielmus Litillus.
Guilielmus Maxuallius.
Guilielmus Naperus.
Guilielmus Schaw.
Henricus Sterlinus.

Henricus Stuartus.
Iacobus Baxterus.
Iacobus Brunus.
Iacobus Gall.
Iacobus Hartus.
Iacobus King.
Iacobus Lausonius.
Iacobus Scotus.
Iacobus Valefius.
Iohannes Haliday.
Iohannes Henrisonus.
Iohannes Russellus.
Robertus Farquardus.
Robertus Setonius.
Samuel Sinclairus.
Thomas Johnstonus.

Theses Logicae.

1. **CIENTIAS** versari in cognoscendis ipsis, quae
iam sunt: artes verò spectare eorum generationem
& effectu: quae nondum quidem sunt, sed à no-
bis liberè operantibus produci possunt, testatur **A-**
rיסטοtελεs 2. Posterior. Analyt. cap. 19. Et 6. Ethic.
Nicomach. cap. 4.

APP. Propterea, tum in rerum confide-
ratarum, tum in finis & scopi conditione,
Logica artibus familiarior est quam scientijs.

2. **Intellectuā anima in sua operatione nullo vititur organo corporeo, sed eius**
operatio in ipsa manet, sine communicatione cum corpore: unde Platonis il-
lud, nūc quælibet ērā rōrā rārā id ā, de sola anima intellectuā verum putauit. A-
rיסטοtελεs 3. lib. de anima, cap. 4.

1. Ex quo manifestum euadit, Logice operationem verè im-
manentem esse, & liberam ab omni materia, siue organi,
siue recipientis habeatur ratio.

2. Non immeritò igitur hoc discrimine Logicam ab artibus
distinguimus, quo Aristoteles vñus est in artibus à natura di-
stinguendis neq; eoz. an. 2. lib. 2. cap. 1.

3. **Triā sunt problematum genera, que sub Philosophicam considerationem ca-**
dunt: quæd. imper se actionem respiciunt, & ad Practicam Philosophiam
**pertinent: alia propter se ipsa cognoscenda proponuntur, ita ut in eorum cog-
nitione acquiescamus. & ad Philosophiam spectant Contemplatiuam: alia**
denique, nec per se actionem respiciant, nec propter se cogniti digna sunt, sed
**instrumenta sunt, quibus ad suum finem, tum Practica, tum Contemplati-
ua vititur Philosophia, qualia sunt problemata logica, 1. lib. Topic. Cap. 9.**

Quamuis igitur Logicam, neque Contemplatiuæ, neque
Practicæ Philosophiæ partem statuamus, consideratione
tamen Philosophica dignam censemus, quod instrumenta
ad utramque Philosophiæ partem necessaria subministret.

4. **Logica Philosophia duo suppediat instrumenta tercia mentis operationis,**
hoc est, rationis discursus, respondentia, Syllogismum & Ordinem, que ad se
inuicem necessariam non habent relationem.

1. **Syllogismus igitur & Ordo sunt in Logica instrumenta re-**
solutione prima, & ultima compositione, ad quæ referuntur

-A-i-

Catera

THESES LOGICÆ.

cætera, quæcunque in Logicis sunt explicata.

2. Primum itaq; species subiecti Logicę sunt Syllogism⁹ & Ordo
 5. Quemadmodum ab unitate subiecti Scientia una constituitur: ita ab uni-
 tate finis, qui in Operatricibus disciplinis subiecti munere fungitur, pendet
 unitas disciplina Operatricis.

Ergo, ut Logicæ disciplinæ sua constet unitas, Syllogismo & Ordini, in quibus fabricandis exercetur, unum communem genus esse debet.

6. *Ad hanc hoc est, Logica instrumentum ad rationis discursus expoliendum comparatum, ut patet ex definitione Syllogismi, 1. lib. Prior. Analyt. cap. 1. est genus commune Ordini & Syllogismo.*

1. Concludimus igitur Instrumentum Logicum adaequatum totius Logicalium subjectum esse.
2. Reste itaque desinainerinus Logicam, *in statu in aliis modis caroq; a-
veni regimur: vel, ad imitationem definitionis Dialecticæ, qui*
1. Lib. Top. cap. 1. assignatur, *misso vero in summa quædā modis regimur*
et hanc est modis regimur.

7. Traditivo Logico in perfectum, primum quo Ordini & forme syllogistica communia: deinde, que verique proprietas sunt, se probent considerandi.

1. Cum igitur res Categoricæ, Nomen, Verbum, Enunciatio, non magis respiciat formam syllogisticam ut materia per eam informanda, quam formam ordinis nomine significata; recte de his, utpote communibus, primum egit Philosophus, libro Categoriarum & ~~enunciacionum~~, deinde de proprijs Syllogismo, libris sequentibus, & proprijs Ordini, ut videtur, nouam ~~methodum~~ libris, quos testatur Diogenes Laertius ab Aristotele conscriptos.

2. Partes itaque Logicæ duæ sunt, Communis, de materia Logici instrumenti in genere: Propria, de speciebus ipsius, Syllogismo & Ordine, si Logicam quis querat absolutam.

1 lib. Top. ca. 4. γινομένη λόγων οικονομία, ή τοις ταύτης δημιουργίαις οι ενεργείαι. Πάλι δὲ επιστολή, η ταύτη αριθμητική γεννητή ή θεωρία, ή συγκεκριμένη δομή. Postea cap. 9. Από τη συγκεκριμένη τη γένεσιν τού θεού, η ο θεός επομένει, ο μηδέ ταύτης καταγεγραμμένη.

8. Si fiat resolutio Syllogismi adeum modum, quo Aristoteles Dialecticum Syllogismum resoluti, ea desinet in Categoritis, nō ad modum iuxatas.

1. Ergo Categoriae sunt

2. Vnde perspicuum est Aristotelem in parte Logicæ communis, in qua primum Categories, deinde nomen & verbum, deinde

THESES LOGICÆ.

nique enunciationē explicat, ordinē seruasse compositiū.

9. In operaricibus disciplinis à notione finis, qui ab homine liberè operante produci & generari potest, progredimur ad principia inuenienda, a quibus operationem inchoantes finem illum producimus & generamus.

Operatrices ergo omnes discipline, in operatione compo-
situum, in doctrina resolutuum, seruari ordinem postulant
in ijsq; doctrinam desinere, à quib^o initium sumit operatio.

10. In Logica, quia, in doctrina, non operatio, intellectualis est, doctrina ab operatione non ita est distincta ut in aliis operatricibus, in quibus doctrina est intellectualis, operatio autem corporalis, sed dicitur docere instrumentorum fabricationem simul et fabricat.

Quo factum est, ut liberum fuerit Aristoteli, in Logica trädæda, seruare, vel ordinem compositium, quem operatio, vel refolutium, quem doctrina postulavit.

11. Res omnes ad certas classes, quas Categorias appellamus, renocantur, quatenus eas animo simpliciter apprehendentes, & prout communiores vel angustiores fuerint, Logicis notioribus generum & specierum indumentis, in rebus serie disponimus.

1. Ergo Categorias luculenter satis exposituro, prædicabilium aliqua declaratio, vel præmittenda, vel postponenda, vel certè cum ipsis Categorij conjugenda fuit.

2. Hoc etiam præstisſe Aristotelem non dubitamus.

12. *L*ogico, ut & omni artifici, incumbit materiam sue operationis substratum
mixtum, & quantum satis est ad operationem considerare.

1. Minime miramur Aristotelem, non exquisitè, sed rudiùs & pingui Minerua, de rebus in libro Categoriarum agere, ac vulgares plerumque & receptas aliorum Philosophorum opiniones proponere.

2. Spectantes igitur, tum scopum & consilium, tum modum quo Philosophus res Categoricas eo libro pertractauit, librum illum non Metaphysicum, sed *χιντρικόν*, *εντονός*, adeoque penitus logicum esse contendimus.

13. Τέλος μεταξύ συμπλοκών ληξιμάτων, έκαστον ή τοις ίδιοις συμπλοκής, ή στατική, ή στατική, ή πρόσωπη, ή παραδοσιακή.

i. Quamuis igitur compositas præsertim & corporeas substā-

THESES LOGICÆ.

tias, earumque accidentia, utpote quæ à rudioribus facilis intelliguntur, in Categorij exposuerit Arist. simplices tamen substantias & earum accidentia è Categorij non censuit exterminandas.

2. Vnde liquet decem summa entium genera non esse genera Philosophica, quæ propriæ vniuocæ dici solent, neque significare singula aliquam unam naturam, quæ eadem, seclusa mentis operatione, per se conueniat suppositis.

14. Cum enunciationes ex verbis (ut vocantur) adiectivis aequipollent enunciationibus in aic vñ si reitur operari possit, in quas commutantur, res eadem que in illis verbo adiectivo significabatur, in his per participium aut nomen exprimitur.

Verbum igitur [est] quando tertio loco adiicitur non est quin in eo, ut in hoc est, rem certam aliquam non significat, tantum quod sit in eo, ut in hoc significatur.

15. In enunciationibus qua notant unionem essentialiæ predicationis subiecto, aut omnino in enunciationibus aeterna veritatis, non restringitur conuenientia attributi cum subiecto ad tempus aliquod certum aut definitum.

1. In ejusmodi igitur enunciatis est quod verbi vicem gerit, attributum tantum cum subiecto copulat.

2. Verbum igitur fungens officio verbi non tantum significatiōnem, sed etiam temporis adsignificationem, in enunciatione, manente vicopulandi, potest deponere.

16. Ut affirmans est ea omnis enunciatione, in qua attributum cum subiecto componitur: ita negans est, in qua compositione vel copulatio attributi cum subiecto tollitur.

1. Apposita igitur copulae particula negativa [Non,] negantem, non infinitam enunciationem efficit.

2. Ergo in nulla enunciatione verbum, suo fungens officio, infinitari potest.

3. Attributum igitur a verbo distinguendum est.

4. Falluntur itaque qui sub appellationibus nominis & verbi, enunciationis subiectum & attributum ab Aristotele putat definiri.

17. Cum oratione & eadem, per se & absolute considerata, enunciatione, quantum ad syllogismum referatur, & ante conclusionem portetur, propositio dicatur: que extra syllogismum enunciatione affirmatio est, eadem est in syllogismo propositio affirmata, que extra syllogismum negatio, eadem in syllogismo propositio negata est.

THESES LOGICÆ.

1. Quoties ergo in syllogismo copulae alicuius propositionis, vel verbo tungenti officio verbi, additur particula negativa, attributum a subiecto remoueri, non de eo infinitatum affirmari, certum est.
2. Ex minore igitur negata in prima figura, adeoq; ex omnibus negantibus, aliquid colligi posse affirmamus.
3. In sola prima figura cernitur dictum de omni & de nullo via & efficacia, que in reliquis figuris non est ita perspicua.
1. Maior igitur syllogismorum primæ figuræ semper uniuersalis esse debet, minor semper affirmans.
2. Per accidens igitur, & quia negans æquipollit affirmatæ ex attributo infinito, ex minore negante in prima figura syllogismus constituitur.
19. Quamvis alio omnes argumentandi rationes, Euhyemata, Inductiones, Exempla, vi forma quam actu habent nihil concludant, que tamen vim syllogisticam potestate continent, virtute forma syllogistica, ad quam reduci posse, aliquam videntur vim ac necessitatem obtinere.
1. Exemplum igitur, quando (vt ait Aristoteles) exclusio de ira pietate &c. Inductio imperfecta, & Exemplum, ad illustrandum quidem valent, ad aliquid autem probandum, aut ex necessitate colligendum, adhiberi non debent.
2. Quibus ergo sine reprehensione vtitur Rhetor, ab iis tanquam imbellibus & illegitimiis armis abstinere debet Dialectic⁹.
20. Quod uniuersaliter de communi aliqua natura prædicatur, id prius secundum naturam inest communi natura, deinde per eam inferioribus speciebus, aut individuis.
1. Syllogismus itaque secundum naturam formatus, & seruans rectum ordinem prædicationis terminorum, probaret prædicatum inesse inferioribus per communem naturam tanquam medium.
2. Inductionem igitur non præcedit necessariò Syllogismus, cuius maius extremum de medio per minus extremum includendum est; sed Inductio, ad probandum majus extremum inesse illi, quod secundum terminorum naturam est medium, sumit pro medio quod naturali ordine minus extremum est.
21. Ex accidentia omnia, ac sola possunt demonstrari, quorum certa aliqua causa & reciproca assignari posse, qua posita in subiecto ponuntur, sublata auferuntur.

THESES LOGICÆ.

1. Quare demonstratio non tantum est accidentium, quæ promanant à natura subiecti, eoque à subiecto penitus inseparabilia, ipsum perpetuò comitantur, sed etiam eorum, quæ ad subiectum comparata, as dicit in tractatu de substantiis, secundum auct. immo raro contingentia dici possunt.
2. Non ergo requiritur in omni demonstratione, ut omnes tres termini æquales sint, & reciproci: sed sufficit affectionis demonstrandæ & medijs reciprocatio.
22. Actus agit à Cœlo, et non rati pœnitentia, ut opere non datur in Cœlo, sed in operis, et non in opere pœnitentia, ut opere non datur in Cœlo, sed in operis, ut operis pœnitentia. Et paulo post, et hoc actus agit à Cœlo, ut opere non datur in Cœlo, sed in operis, ut operis pœnitentia. Ergo si demonstrationis minor mediata, non fuerit ante demonstrationem ex principijs primis & medio vacantibus cognita, quum scientiam non patiat, **Abductio**, non demonstratio dicenda est.
23. Principia ex quibus construenda est demonstratio, & per quæ ducimur in cognitionem conclusionum, firmius & certius præcognosci debent, quam conclusiones, ut habet Arist. 1. Post. cap. 2. 1. Proprietà non tantum in confusa, ut conclusiones, sed distincte, & quam perfectè fieri potest, ante demonstrationem præcognoscenda sunt.
2. Quæ igitur propositio demonstrationis mediata est, ea ante demonstrationem per suam causam demonstranda est, ut per quædam vera & prima, ut ait Arist. 1. lib. Top. cap. 1. cognitionis suæ principium consequatur.
24. Crispè, leuiter, & ex accidenti tantum, eff. illius est nobis cognitus ante demonstrationem, quando absque cognitione causa ipsam esse nouimus. 1. Hinc sit, ut confusa sit & indistincta omnis illa cause cognitionis, quam per demonstrationem ab effectu comparamus
2. Idecirco, demonstrata per effectum causa, non statim ad effectum per causam demonstrandum regredimur, sed intercedit media mentis disquisitio, qua ex confusa pedetentim ducimur in distinctam cause cognitionem.
3. Ex quo liquet tria ista in regressu requiri, demonstrationem in medium mentis meditationem, & in suæ cause demonstrationem.
25. Affectionem tuum de mœro veri in cognoscimus, quando causam novimus propter quam ipsa est.

THESES PHYSICÆ

1. Vna igitur & eadem demonstratio, quain ~~est~~ vocant, utrumque notum facit, & quod sit, & propter quid sit affectio.
2. Falluntur itaque, qui demonstrationem propter quid distinctam esse ab ea quam potissimum vocant, quae ~~est~~ simul & non notificat, aliamque demonstrationis speciem constituere arbitrantur.

26. Τα διαλέκτικα δε το διατελεῖσθαι ταρ̄ ὅπερα γίγνεται διὸ τὰς κατὰ τὴν θεοῦ καὶ τὴν θεούς, ἢ τανόμορφα τὰς θεούς διαλέκτικα, γιατὶ ἔργα διαλέκτικα. 1. lib. Sophist. cap. 9.

Vnde enuntiatur, tractatum de Sophistico Syllogismo, quo Aristoteles, ne specie veritatis decipiatur, retia sophistica explicauit, que vere Dialetica continentur argumenta, ad Dialeticam pertinere eisque partibus anumerandum.

Theses Physicæ.

THESES PHYSICÆ.

1. Vnde privationem Physicam duplē colligimus; unam quæ formam antecedit, alteram formæ succendentem, in quam quasi abit forma recedens.
2. Non est igitur cum omni privatione Physica coniuncta ad formam, cuius est priuatio proxima, potentia.
3. Binæ igitur singulis formis opponuntur priuationes, una quæ in materia formam præcedit: altera quæ recedentem subsequitur.
4. *Privationem que formam antecedit definimus, absentiam formæ, cum proxima potentia ad eam: privationem verò que formam subsequitur describimus, absentiam formæ, que ultimo in materia interij.*
1. Habet igitur non solum priuatio præcedens, sed etiam subsequens, comitem aliquam formam substantialem.
2. Ut igitur Aristotle *eam*, ita nos hanc, iure merito *mutatio* appellamus.
5. *In omni mutatione substantiali, forma interitura comitem habet privationem formæ introducendæ, cui suum nomen communicat: formam verò productam comitur, ab eadem nominata, priuatio formæ qua interij.*
1. Quare mutationis cuiusq; substantialis terminus uterque, & priuatio est, & forma, & entis, & non entis rationem habet
2. Propterea omnis in substantijs mutatio, eadem numero, & ortus est, & interitus.
6. *Motum circularem, quem ab intelligentijs cieri voluit Philosophus, non minus celo naturalem, quam elementis motum rectum probauit 1. lib. de Celo cap. 5.*
1. Ergo motus etiam ille, qui ab externo est agente, cuius passivum principium est internum, naturalis est dicendus.
2. Quare in quibusdam natura est principium motus passivum tantum: ideoque in definitione naturæ, *motus universalis, indistincte, vel passivum, vel etiam activum interpretamur.*
7. *Non quilibet motus cuiuslibet corpori naturalis est.*
1. Principium itaq; motus passivum, quod natura dicitur, coarctatum est ad motum quendam statutum, qui solus rei naturalis est, non liberum, & ad omnes, etiam contrarios motus, aequè propensum.
2. Quemadmodum igitur materiam Cæli per se actuatam naturam dicimus: ita in inferioribus, materiam per se naturam esse inficiamur.

1. Mete-

THESES PHYSICÆ.

1

Quarc

THESES PHYSICÆ.

Quare non immerit dicitur animam vegetantem ita in materia existere, ut quodammodo libera sit a nexu materię & possit a partibus suę materię separari: quod clare testantur verba Philosophi 5. cap. lib. 1. de Ortu videlicet in libro de Genesi

13. *Qualitates contrarie circa unum & idem subiectum versantur, ut ubi una est actu, ibi necesse sit alteram esse potestate.*

Ergo, ut patiens tale est potestate, quale agens est actu: ita & converso, agens tale potestate, quale patiens est actu.

14. *Necessarium est ut id quod est potentia tale (de qualitatibus alteratricibus est sermo) patiatur ab eo quod est actu tale, si illi adiungatur, ut testatur Arist. 7. cap. lib. 1. de Ortu, ut diversus dicitur in libro, magis non in diversitate, sed in diversitate.*

Agens itaque propriè dictum, cum patiente in communi materia conveniens, dum agit, a patiente vicissim patitur.

15. *Forma manente, res manet, intereunte interit.*

Ergo elementorum formæ nec penitus intereunt, nec integræ omnino manent in mixto: sed manent aliqui gradus formarum, aliis destructis, adeoque intereuntibus secundum perfectiones suas clementis.

16. *Mista ex elementis ita componuntur, ut eadem maneat materia, coenitibus formis in unam misti formam, & qualitatibus pugnatis in unam propriam misti qualitatem.*

1. Formæ igitur mixtorum inanimatorum non sunt re distinctæ a formis elementorum, ut iis sint superadditæ: sed in unam misti formam migrarunt quatuor elementorum formæ per mixtionem.

2. Ergo formæ mixtorum inanimatorum ~~ad hanc~~ cum prima materia copulantur.

17. *Platonicus dicit quod non in mixto ratione quatuor, sed in mixto ratione triplex, est in mixto quatuor, & in mixto quatuor non in mixto ratione triplex, sed in mixto ratione triplex.*

Itaque, non tantum ex scripto Dei verbo, sed etiam ex Aristotelis Philosophia colligimus, non actu existere (ut quidam opinione metiuntur) in eodem homine tres animas, vegetatiuam, sensitivam, & rationalem: sed unam tantum, intellectiuam, quæ vires habet sensitivæ & vegetatiuæ.

18. *Oculi animalium que noctu vident, vim habent, tum agendi & illuminandi obiectum, tum etiam patiendi ab obiecto illuminato, eiusque speciem recipiendi.*

Nemini

THESES SPHERICÆ.

Nemini igitur mirum videri debet, eundem intellectum facultate, tū agendi, tum patiendi, instructum, ~~tradidit~~ dici, qua recipit species intelligibiles, ~~comitit~~, verò, quatenus res potentia intelligibiles suo lumine efficit actu intelligentur.

19. *Mens quamdiu est in corpore nihil intelligit sine Phantasia, que obiecta suppediat, & phantasma subministrat intelligenda: ut testis est Philosophus 3. lib. de Anima cap. 7. in loco a'iu carissimam in quicunque res. Item in toto resu in r'is curiosus est.*

1. Vnde efficitur, post separationem animæ a corpore, non esse eandem, sed longè aliam intelligendi rationem.

2. Cum itaque ait Philosophus, *in genitivo nunc est de aperte in anima rerum non simpliciter negat menti a corpore separate cognitionem, sed eam tantum cognoscendi rationem, quæ sit per Phantasiam.*

Theses Sphæricæ.

T' a' r' o' b' r' d' p' e' r' r' u' s' y' n' m' a' r' u' l' e' 4. lib. de Cælo cap. 4.

1. *Globus ex Terra & Aqua confatus, pro centro habet in profunditate Terra centrum universi, equaliter à Cælo undique remotum, quod centrum gravitatis à Philosophis appellatur, ad quod omnia gravia per naturam tendunt, nisi ab externo aliquo impedianter.*

Vnde manifestum est, si ducantur lineæ rectæ a centro Terræ ad Meridianum, arcus maximi circuli terrestris & Meridiani inter rectas comprehensos similes inter se esse, eandem ad totas circumferentias, quarum sunt arcus, habere rationem.

2. *Aqua superficies rotundior est superficie Terra: verum propter instabilitatem mensura Geometrica ei accommodari nequeunt. Terra vero superficies stabilis quidem ac firma est, propter multis tamen montes, scopulos, concanitates, atque valles non est perfectè sphærica.*

1. *Quamuis igitur omnes rationes, quibus summi Philosophi ambitum Terræ inuestigarunt, Geometricis ac firmissimis demonstrationibus innituntur, nulla tamen ratione ad amissum observari potest quanta portio globi Terrestris vni in Cælo gradu respondeat.*

2. *Nemini igitur mirum videatur, tantos Philosophos & artifices*

THESES SPHÆRICÆ.

ces in quantitate terreni orbis determinanda, tantopere inter se discrepare, ut veteribus, quos secutus est Arist. sub finem 2.lib.de Cælo, stadijs definitur 400000. Hipparcho 277000. Eratostheni 252000. Ptolomæo 180000. Alfraganu 163200.

5. Propinquitas Solis existentis in Capricorno, ut experientia comperatum est, nihil impedit quod minus habitabilis sit Australis pars Zone Torride, in qua ad angulos rectos Solares radij reflectuntur.

Neque satis verisimile videtur, quod a multis dici solet, Zonam temperatam australem, si quæ ibi terra sit, propter nimiam Solis in Perigæo propinquitatem inhabitabilem esse.

7. Omnes circuli maximi in Sphera sese mutuò secant in duas partes aequales. axiom.

1. Ergo in quoquis situ Sphæræ, cuius Horizon ab Äquinoctiali diversus est, arcus diei arcui noctis equalis est, dum Sol describit Äquatorem.

2. Ergo dum Sol describit Äquatorem in quavis Terræ plaga est Äquinoctium.

8. 5. Omnis circulus maximus in Sphera, transiens per polos cuiusvis circuli siue maioris, siue minoris, eumbifariam secat, & ad angulos rectos. Theodosius Sphær. element. lib. 1. Prop. 15.

1. Ergo in Sphera recta parallelos omnes, quos dicit Sol, in Hori. in partes dividit aequales.

9. 2. Ergo in Sphera recta perpetuum est Äquinoctium.

6. Omnis circulus maximus, secans circulos minores, non tamen transiens per eorum polos, secat illos in partes inaequales: ita tamen ut circulorum equidistantium & aequalium, alterna segmenta sint aequalia. Theodos. lib. 2. Propos. 19.

2. Ergo in situ Sphæræ obliquo (rectum enim & parallelum excludo) arcus dierum & noctium, in quos paralleli Solis ab Horizonte obliquo dividuntur, omnes, excepto Äquinoctiali, sunt inaequales, sed ita ut arcus alternoi aequalium sint aequales.

2. Ergo in situ Sphæræ obliquo dies perpetuò noctibus impares sunt & inaequales, Sole extra Äquinoctialem existente: ita tamen ut noctes Vernales & Ästivales, aequales sint diebus Autumnalibus & Brumalibus, ab Äquinoctio aequidistantibus.

7. Omni

THESES SPHÆRICÆ.

7. *Omnis trianguli, sicut sphaericæ, quam rectilinei, maior angulus maioris lateris subtenditur, et minor minori.*

1. Ergo quamvis in sphæra recta quartæ Zodiaci, & Äquatoris, punctis cardinalibus terminata, aequali tempore co-orientur, semper tamen major pars Zodiaci oritur quam Äquatoris ab Ariete ad Cancrum, & a Libra ad Capricornium, minor vero a Cancro ad Libram, & a Capricorno ad Arietem.
2. Sequitur etiam quod in Sphæra obliqua semper major pars Zodiaci oriatur, quam Äquatoris, ab Ariete ad Librā, minor vero a Libra ad Arietem, quavis totus (ut loquuntur Astronomi) medietates simul & aequali tempore orientur.
3. *Orbis Solis simpliciter Eccentrici, a quo proprio motu regulariter defertur circa centrum a centro mundi disersum, Apogenum, hoc est, pars qua longissime absit a Terra, hoc tempore, ut obseruariunt Astronomi, est in Cancro, Perigaeum, hoc est, pars centro Terra vicinior est in Capricorno.*
1. Quare necesse est Sol majorem sub septentrionalibus signis quam australibus Eccentrici sui partem describat, & boreali Zodiaci semicirculo major pars Eccentrici respondeat, quam australi.
2. Quo fit ut diutius Sol in semicirculo boreali quam australi cemetiendo commoretur: atque adeo 187. intercedat dies inter Äquinoctium Vernalis quod in 11. Mart. & Äquinoctium Autumnale, quod in 14. Septembris incidit cum inter 14. Septemb. & 11. Mart. dies duntaxat 178. intercedant.
9. *Vmbra Terra sphæram Luna transiens, in orbe Veneris deficit, neque cum superat.*
Quamobrem fieri non potest ut inerrantium stellarum vlla hoc modo quo Luna deficiat, aut etiam errantium Sole superiores, Mars, Iupiter, Saturnus.
10. *Corpus opacum a luminoso illustratum, umbram projectis in partem corpori luminosotenebricosum collustranti oppositam.*
1. Cum igitur, neque Mercurius, neque Venus, tantum a Sole possint discedere, ut in parte Zodiaci illi aduersa opponi possint, in umbra terræ cadere, & priuari suo lumine nequeant.
2. Neque igitur Luna alias quam in plenilunio eclipsi patitur.
11. *Sicut centrum Solis a superficie Ecliptica octaua sphæra nunquam recedit ita oportet umbram Terra directe versus Eclipticam ire, & in Pyramide acutam, ad Eclipticam partem, qua centro Solis ex diametro opponitur, definere.*

THESES SPHER. & ETHIC.

1. Itaque ne in plenilunio quidem Luna in umbra Terræ se-
per incidit, aut obscuratur: sed tum tantum quando vel sub
Ecliptica directè fuerit posita, vel tam prope eam, ut non
declinet ab ea, extra latitudinem termini obscurationis.
2. Vnde dum Luna obscuratur necesse est eam in alterutra in-
tersectionum Diferentis & Aequantis, quæ vulgo Caput
& Cauda Draconis nuncupatur, constitutam esse, aut falcem
non longè ab ijs distare.
1. Cum Terra sit corpus opacum minus Sole à quo illustratur, necesse est um-
bram Terræ semper quo longius extenditur, eo magis in angustum coarcta-
ri, & contrahiri, tandemque in acumen instar Pyramidis definere.
1. Ergo Luna, quæ ab umbra Terræ, tam longè etiam extensa,
& producta, tota aliquando tegitur, multis partibus minor
est Terra; ut non immerito Astronomi eam tricies nouies a
Tetra superari credant.
2. Non potest igitur umbra Lunæ in eclipsi Solis Terram uni-
versam, imo ne eius tricésimam nonam portionem tegere.
3. Ideoque per naturam dari nequit universalis, hoc est, quæ u-
niversam Terram obumbrat Solis eclipsis.

THESES ETHICÆ.

Αὐτούς τοὺς ἀγαθὸύς θεὶ τυχῆς οὐραναὶ καὶ ἀρτελὸν αγέστειν οὐ θεωρεῖσθαι. *Ethi. Nic.*

7. Α' ήταν οι αρχαιότητικοι φρουρέστοι τρεχεῖν Σαλαμίναν· μήτι διὰ τῶν τατῶν τοῦ τὸ λέγον αἰλαρά
επειδὴ τίνι δρεχεῖν οὐδὲν οὐτεπί τοι προσερέπειστος σπεθεσθαι &c. 6. Eth. cap 2.

1. A Ristoteles primū quās fontē fēlicitatis, virtutis deliberationis bona, & electionis, cōstituit rationē humānā per se parā, integrā & incorruptā
Nos itaque, quibus ex agnita veritate revelatum est hominem bene intelligendi, volendi, deliberandi, eligendi, & agendi facultate a lapsu primāuo penitus destitutum esse, ab Arist. sentētia de fēlicitatis, virtutum, ac bonarum actionum fundamento recedere cogimur.
2. *Vi bona actio ex prescripto moralis Philos. producatur, non sufficit cognitio vniuersalis propositionis ex doctrina Ethica accepta, sed etiā particularis cognitio adiungatur necesse est, quā singulis sibi suisque actionibus quod in genere cognitum est applicent: ideoque Arist. particularem hanc cognitionē nūc in ratiōne appellavit 7. Eth. Nich. cap. 3.*

